

7. VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A ALTOR PRODUSE ALE FONDULUI FORESTIER ÎN AFARA LEMNULUI

Pe lângă producția de lemn, care constituie produsul de bază al pădurii, fondul forestier mai furnizează o serie de alte produse valoroase cum ar fi: vânat, fructe de pădure, ciuperci comestibile, plante medicinale și aromatice din flora spontană etc.

Reglementarea producției și a recoltării acestor produse face necesară cunoașterea tuturor resurselor din fondul forestier, a cantităților realizate în deceniul anterior (2015-2024), întocmirea prognozelor, precum și stabilirea măsurilor ce se impun pentru sporirea continuă a producției în deceniul de aplicare a prezentului amenajament.

Reglementarea resurselor fondului forestier în afara lemnului (vânatul, pescuitul în apele de munte și în alte ape din fondul forestier, fructele de pădure, ciupercile comestibile, plante medicinale, potențialul melifer etc.) se va face în baza unor studii specifice, conform legislației în vigoare.

7.1. Potențial cinegetic

Suprafața teritorială a U.P. VII Zvoriștea este inclusă în fondul cinegetic (FC) nr.53 Adâncata, aflat în administrarea ocolului silvic. FC 53 Adâncata are o suprafață totală de 9350 ha, cuprinzând și părți din U.P. VI Adâncata, U.P. VIII Zamostea și U.P. IX Zăvoaiele Siretului.

Vânatul principal este reprezentat de căprior (*Capreolus capreolus*), mistreț (*Sus scrofa*) și, în mai mică măsură, cerb comun (*Cervus elaphus*) și cerb lopătar (*Dama dama*), iar vânatul secundar este reprezentat de iepurele comun (*Lepus europeus*). Alte specii de interes vânătorească întâlnite în U.P. VII Zvoriștea sunt fazanul (*Phasianus colchicus*) și potârnichea (*Perdix perdix*), iar vânatul răpitor stabil cuprinde următoarele specii: vulpea (*Vulpes vulpes*), jderul de copac (*Martes martes*), jderul de piatră (*Martes foina*), nevăstuica (*Mustela nivalis*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), viezurele (*Meles meles*), dihorul (*Putorius putorius*).

Biotopul vânatului principal îl constituie pădurile alcătuite din trupuri fragmentate, bogate în specii, străbătute de ape și întrerupte de poieni, înconjurată de pășuni, fânețe și terenuri agricole. Unitatea de producție constituie un spațiu foarte potrivit, deoarece cuprinde arborete cu vârste variate, care oferă adăpost (arboretele tinere și dese), fructe (jir și ghindă, oferite de arboretele mature) și spații de pășunat (arboretele bătrâne, rărite, aflate în curs de regenerare). Așadar, vânatul găsește hrană din abundență atât în pădure cât și în zonele deschise învecinate. De asemenea, în cuprinsul fondului forestier proprietate publică de stat, există terenuri afectate hranei vânatului în suprafață totală de 2,24 ha (u.a. 5V, 7V, 21V), care constau din fânețe, pășuni și culturi specifice.

Condițiile naturale sunt prielnice, cu excepția unor scurte perioadă de iarnă, când stratul de zăpadă este gros și acoperit cu o crustă.

Pentru o bună dezvoltare a populațiilor de vânat și pentru stabilizarea acestora în teren, se impune asigurarea necesarului de sare pe tot parcursul anului și suplimentarea hranei cu fân și frunzare în perioada de iarnă. De asemenea, suprafața păduroasă fiind înconjurată de localități, sunt necesare măsuri pentru asigurarea liniștii în pădure, limitându-se accesul și circulația localnicilor numai la anumite trasee, precum și combaterea braconajului și dăunătorilor.

Deși pășunile limitrofe fondului forestier constituie o resursă bogată de hrană, există riscul de a intra în contact cu deținătorii acestora și/sau cu animalele domestice care pășunează zona. În acest mod posibilitatea transmiterii de boli este crescută. Pentru evitarea fenomenului este necesară executarea, conform planului de amenajare a fondului cinegetic, de hrănitori și sărării în zonele frecventate de vânat (de obicei pe versanți înșoriți și unde accesibilitatea este bună), totodată realizând o bună corelație cu vârsta arboretului, cu existența subarboretului și, nu în ultimă instanță, cu raza de activitate a speciilor de interes cinegetic.

La efectuarea diverselor lucrări silviculturale se pot avea în vedere o serie de măsuri cu caracter silvocrine:

- *pe suprafețele parcurse cu lucrări de regenerare sau tăieri de îngrijire se pot lăsa peste iarnă 2-3 arbori doborâți, cu coajă și frunze, pentru hrană;*
- *la executarea principalelor lucrări de îngrijire (degajări, curățiri, rărituri) vor fi menținute în compoziția arboretelor, ca hrană pentru vânat, speciile de amestec ajutoare și cele arbustive în limite silvicultural admisibile;*
- *acolo unde este posibil, lucrările se vor executa cât mai grupat, pe suprafețe restrânse.*

Iarna, în unele zone de mare concentrare a vânatului (versanți înșoriți și arborete tinere), vânatul poate produce pagube arboretelor, prin roaderea scoarței, astfel favorizând apariția bolilor și măbind sensibilitatea arboretelor la factori destabilizatori. Până în prezent, dăunările înregistrate au avut un nivel redus, fără a pune probleme deosebite în gospodărirea arboretelor.

Având în vedere concentrările sezoniere ale vânatului (mai ales iarna), când se pot produce daune arboretelor și în scopul realizării și menținerii unor efective normale de vânat, se impun unele măsuri, astfel:

- *hrănirea suplimentară a vânatului, mai ales în perioada de iarnă, cu hrană cât mai variată și de calitate;*
- *amplasarea hrănitorilor, sărăriilor și ogoarelor cultivate cât mai uniform pe suprafață și în afara plantațiilor sau regenerărilor naturale;*
- *întreținerea poienilor și terenurilor destinate vânatului;*
- *interzicerea pășunatului în fondul forestier;*
- *asigurarea liniștii în zonele cu vânat prin reglementarea circulației în pădure (turismul neorganizat, motocros, culegere de ciuperci și fructe de pădure etc.);*
- *delimitarea în teren pentru fiecare fond de vânătoare și menținerea cu strictețe a unor zone excluse de la practicarea vânătoriei, cu excepția acțiunii speciale de combatere a dăunătorilor;*

- promovarea regenerării naturale;
- folosirea substanțelor repelente;
- combaterea tuturor dăunătorilor vânatului;
- prevenirea bolilor specifice fiecărei specii de vânat;
- selecționarea vânatului de valoare și proporționarea sexelor;
- recoltarea vânatului numai prin vânători organizate, cu respectarea legislației în vigoare;
- prevenirea și combaterea braconajului.

Prin măsurile propuse, dar și prin altele considerate necesare, se pot asigura condiții pentru realizarea și stabilitatea unui efectiv optim a vânatului în zonă, corespunzător condițiilor silvocenegetice existente.

Efectivele de vânat sunt la un nivel apropiat de cel optim, vătămarile produse de vânat arboretelor fiind reduse. Aceste vătămări se manifestă prin roaderi ale lujerilor terminali și scoarței exemplarelor tinere făcute de cervide.

7.2. Potențial salmonicol

În cuprinsul U.P. nu există ape stătătoare sau curgătoare proprii culturii salmonidelor și nu sunt amenajate nici un fel de instalații în acest scop. Date referitoare la potențialul productiv și recolte sunt prezentate în S.G.

7.3. Potențial recolte fructe de pădure

Condițiile geografice și pedoclimatice existente în U.P. sunt favorabile dezvoltării unor specii din flora spontană forestieră ale căror fructe pot face obiectul recoltării și valorificării pe plan local sau la export.

Dintre speciile care ar putea face obiectul recoltării fructelor de pădure, mai importante, datorită frecvenței cu care se întâlnesc, sunt următoarele: păducelul (*Crataegus monogyna*), porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul (*Rosa canina*). Mai puțin răspândite sunt murul (*Rubus hirtus*), alunul (*Corylus avellana*), cornul (*Cornus sanguinea*), mărul pădureț (*Malus silvestris*), fragul (*Fragaria vesca*) etc.

Factorii care influențează producția anuală de fructe de pădure sunt următorii:

- condițiile staționale;
- potențialul biologic al speciei;
- gradul de luminare;
- dezvoltarea speciilor forestiere în suprafețele respective;

- frecvența unor fenomene climatice nefavorabile (înghețuri târzii, secete prelungite etc.).

În condițiile actualei economii de piață, apariția competitorilor particulari a determinat reducerea substanțială a cantităților de fructe de pădure colectate la punctele de achiziție ale ocolului. Orientarea culegătorilor de fructe de pădure către întreprinzătorii particulari este determinată de prețurile mai convenabile și plata imediată a serviciilor. Referiri asupra cantităților de fructe de pădure, recoltate sau posibil a fi recoltate, se fac în studiul general.

7.4. Potențial recolte ciuperci comestibile

Date fiind condițiile staționale specifice ale U.P., ciupercile ar putea constitui o sursă de venit pentru ocol, unul dintre principalele inconveniente fiind variabilitatea mare a recoltelor de la an la an, variabilitate condiționată de factorii climatici. Dintre speciile mai cunoscute și care ar putea face obiectul recoltărilor, menționăm următoarele: ghebele (*Armillaria mellea*), hribii (*Boletus edulis*), gălbiorii (*Cantharellus cibarius*), ciupercile de bălegar (*Psalliota campestris*). Destul de des întâlnite, dar fără importanță economică, mai amintim: iuțarii (*Lactarius piperatus*), vinecioarele/vinețele/pânișoarele (*Russula sp.*), creasta cocoșului (*Clavaria botrytis*), piciorul căprioarei (*Microlepiota procera*), bureții de rouă etc.

Și aici putem vorbi de fluctuații foarte mari a cantităților de ciuperci, deoarece există ani când recolte sunt aproape inexistente, dar și ani când sunt din abundență.

Fiecare specie de ciuperci preferă anumite zone - culegătorii de ciuperci sunt printre cei care cunosc aceste locuri. În ultimii ani, însă, ocolul nu a mai organizat recoltări de ciuperci, lăsând această îndeletnicire în seama unor firme private. Ciupercile recoltate de către persoane particulare sunt fie valorificate la aceste firme, fie consumate sau valorificate pe cont propriu. Culesul este adesea efectuat necorespunzător, ciupercile fiind smulse, ceea ce va afecta producția în viitor.

7.5. Potențial melifer

U.P. VII Zvoriștea dispune de o bază meliferă deosebit de importantă, însă nevalorificată. Dintre speciile forestiere melifere menționăm: teiul pucios (*Tilia cordata*), salcâmul (*Robinia pseudacacia*), acerineele (*Genul Acer*), cireșul (*Prunus avium*), sălciile (*Genul Salix*) etc., la care se adaugă măceșul (*Rosa canina*), porumbarul (*Prunus spinosa*), diverse specii ierboase din poieni sau din fânețele și culturile agricole (trifoi, lucernă etc.) limitrofe pădurii.

În cuprinsul U.P. nu există stupi de albine proprietate a ocolului silvic. Avînd în vedere diversitatea și abundența speciilor melifere existente în raza U.P. în studiu, considerăm că se poate asigura pastoralul (în zona fondului forestier sau în afara acestuia - în pășuni și fânețe) unor familii de albine.

7.6. Alte produse

Pentru diversificarea și valorificarea superioară a majorității produselor pădurii, pot fi luate în considerare și alte resurse, cum ar fi:

- *semințele forestiere*: acestea pot fi recoltate pentru producerea puieților din rezervațiile de semințe existente, dar și din alte arborete valoroase ce și-au probat, în timp, calitățile și rezistența la diverșii factori destabilizatori, dar nu au fost încă constituite ca rezervații seminologice; de asemenea, în anii cu fructificații abundente, se pot recolta semințe pentru hrana vânatului sau a unor animale domestice (jir, ghindă);
- *rășina* – din arboretele de pin ce urmează a fi exploatate (parcursă cu „ultima tăiere”) în anul recoltării sau în cel următor;
- *plantele medicinale și aromatice* de la care se pot recolta **flori**: salcâm, păducel, porumbar, soc, mușețel, podbal, urzică moartă, coada șoricelului etc; **frunze**: salcâm, alun, păducel, nuc, dud, mur, salcie, soc, vâsc, brusture, păpădie etc; **întreaga parte aeriană a plantei**: traista ciobanului, mușețel, cicoare, sunătoare, urzică moartă, coada șoricelului, păpădie etc; **rădăcini**: brusture, cicoare, urzică etc; **scoarță**: gorun, plop, salcie etc.;
- *furajele*: fânul recoltat din terenurile administrative sau pentru hrana vânatului, din poieni și goluri sau din unele plantații sau regenerări naturale cu starea de masiv neîncheiată (de aici recoltarea făcându-se fără prejudicierea acestora);
- *frunzarele* pentru hrana vânatului;
- *materiile prime pentru industria de tananți și coloranți*: scoarța și galele cvercineelor;
- *materiile prime pentru produse artisanale* etc.

